

پرهات جملان

ساق پست

شيدجاك خهلق نه شريبياني

پەرھات جىلان

ئاق ئېتىم

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

我的白马：维吾尔文/帕尔哈提·吉兰著. —乌鲁木齐：新疆人民出版社，2008. 5

(帕尔哈提·吉兰作品集)

ISBN 978-7-228-11673-7

I. 我… II. 帕… III. 长篇小说—中国—当代—维吾尔语 (中国少数民族语言) IV. I247.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2008) 第 074737 号

作 者	帕尔哈提·吉兰
责任编辑	帕提古丽·米吉提
责任校对	阿依古丽·阿西木
特约校对	阿不力孜·阿巴斯
封面设计	买买提·诺比提
出版发行	新疆人民出版社
电 话	(0991)2827472
地 址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
邮 编	830001
印 刷	新疆金版印务有限公司
经 销	新疆维吾尔自治区新华书店
开 本	880×1230 毫米 1/32
印 张	12.375
版 次	2008 年 5 月第 1 版
印 次	2008 年 5 月第 1 次印刷
印 数	1—5000
定 价	34.00 元

ئاق ئېتىم

(پەرھات جىلان ئەسەرلىرى)

ئاپتورى : پەرھات جىلان
مەسئۇل مۇھەررىرى : پاتىگۈل مىجىت
مەسئۇل كوررېكتورى : ئايگۈل ھاشىم
تەكلىپلىك كوررېكتورى : ئابلز ئابباس
مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى : مەمەت نەۋبەت
نەشىر قىلىپ تارقاقچى : شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى
تېلېفون : 0991-2827472
ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001
باسقۇچى : شىنجاڭ جىنپەن مەتبەئەچىلىك چەكلىك شىركىتى
سانقۇچى : شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى
فورماتى : 880×1230 مىللىمېتىر 1/32
باسما تاۋىقى : 12.375
نەشرى : 2008 - يىلى 5 - ئاي 1 - نەشرى
باسمىسى : 2008 - يىلى 5 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى : 1-5000
كىتاب نومۇرى : ISBN 978 - 7 - 228 - 11673 - 7
باھاسى : 34.00 يۈەن

ئاپتورنىڭ تەرجىمىھالى

تالانتلىق يازغۇچى پەرھات جىلان 1945 - يىلى 8 - ئاينىڭ 8 - كۈنى غۇلجا شەھىرىدە خىزمەتچى ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن . 1954 - يىلىدىن 1961 - يىلىغىچە غۇلجا ۋە ئۈرۈمچى شەھەرلىرىدىكى رۇس مەكتەپلىرىدە ئوقۇغان . 1961 - يىلىدىن 1966 - يىلىغىچە ئۈرۈمچىدە ئۇيغۇرچە تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئوقۇغان .

ئۇ «مەدەنىيەت ئىنقىلابى» مەزگىلىدىكى «سول» چىللىقنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچراپ تاشچىلىق ۋە ھەرىكەشلىككە ئوخشاش ياللانما ئەمگەكلەر بىلەن شۇغۇللانغان . «تۆت كىشىلىك گۇرۇھ» ئاغدۇرۇلغاندىن كېيىن ، بىر مەزگىل باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ۋاقىتلىق ئوقۇتقۇچى ، شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىدا ۋاقىتلىق تەرجىمە تەھرىرى بولۇپ ئىشلىگەن . 1979 - يىلىدىن ئېتىبارەن شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى تىل تەتقىقات ئىنستىتۇتىدا دەسلەپتە رۇسچە تەرجىمان ، كېيىنچە تەرجىمە - ماتېرىيال بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ، 1991 - يىلىدىن باشلاپ ئۇيغۇر تىلى تەتقىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ، 1994 - يىلى 1 - ئايدىن باشلاپ تىل تەتقىقات ئىنستىتۇتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولۇپ ئىشلىگەن ، 2006 - يىلى پېنسىيىگە چىققان .

پەرھات جىلاننىڭ نۇرغۇن ھېكايە - پوۋېستلىرى ، «مەھمۇد كاشغەرىي» ، «ئورخۇن شەجەرىسى» ، «ئىدىقۇت يۇلتۇزى»

قاتارلىق تارىخىي رومانلىرى نەشردىن چىقىپ ، جامائەتچىلىكنىڭ دىققەت - ئېتىبارىنى قوزغىغان . ئۇنىڭدىن باشقا ن . ئا . باسكا - كوۋنىڭ «تۈركىي تىللار» ناملىق ئەسىرىنى ، «گراف مونتې - كرستو» ناملىق مەشھۇر رومانىنى ، تىلشۇناسلىققا ئائىت بىر قىسىم ئىلمىي ماقالىلەرنى ۋە ھېكايىلەرنى رۇسچىدىن تەرجىمە قىلغان .

پەرھات جىلان ھازىر جۇڭگو تۈركىي تىللار تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى ، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت يازغۇچىلىرى ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى ، شىنجاڭ يازغۇچىلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى ۋە شىنجاڭ چەت ئەل تىللىرى تەرجىمانلار جەمئىيىتىنىڭ ئەزاسى .

مۇندەرىجە

ھېكايىلەر

3 پۇل
15 باھار كۈنلىرىنىڭ بىرىدە
24 ئابدۇغەلىتىنىڭ غەلىتە سەرگۈزەشتىلىرى
34 «ئالتۇن قان» دىكى توي
64 يېڭى دوست ۋە كونا دوست
69 تاشچى ئۇستامنىڭ ھېكايىسى
87 «ئىنتايىن كەمتەر»
89 ئاھ، ئايگۈل...
110 قاردا ياتقان چوكان
118 بوۋاي ۋە ئۇنىڭ نەۋرىسى
123 تەلەي دېگەن نەدىكىن
138 خىيالىمۇ، چۈشۈمۈ
144 بىزنىڭ پولكوۋنىك
149 بىر مۇخبىرنىڭ زىيارىتى
152 يول ئۈستىدە

پوۋېستلار

161 گۇاڭجۇ شامىلى
227 ئاجايىپ سەپەردىكى ئاجايىپ ئىشلار
321 ئاق ئېتىم

① پۇل

قولۇمدا بىر بولاق پۇل . قايتا - قايتا ساناپ چىقتىم ، قىلچە خاتالىقى يوق ، توپتوغرا بەش مىڭ بەش يۈز قەغەز ! ئەي پۇل ، كىشىلەرنى ئەزىزمۇ قىلىدىغان ، خارمۇ قىلىدىغان ، بىرىنى چوڭ سۆزلىتىپ ، بىرىنى يەرگە قارىتىدىغان پۇل سەنمىدىڭ ؟ سېنى دېسە «مەرد» ئەركەكلەر جېنىنى ئايىمايدۇ ، سەتەڭ خوتۇنلار نومۇسىنى ئايىمايدۇ . سېنى دېسە ئادەم بالىسى ۋىجدانىنى ساتىدۇ . پۇل ! سەن ھېكمەتلىك ، سېھىرلىك مۆجىزىلەرنىڭ ئالتۇن ئاچقۇچى ئەمەسمۇ ! سېنى چاڭگىلىغا ئالغان بەندە تۈرلۈك - تۈمەن كارامەتلەرنى كۆرسىتەلەيدۇ ، سېنى چاڭگىلىغا ئالغان بەندىنىڭ قولى شۇنچىلىك ئۇزرايدۇكى ، ئەنقەرەنى مەركەز قىلىپ بۇ قولنى قەيەرگە سوزساڭ شۇ يەرگە يېتىدۇ . پۇلۇڭ بولسا پۇل بېرىپ نان ئالسەن ، پۇلۇڭ بولسا پۇل بېرىپ جان ئالسەن ، پۇلۇڭ بولسا پۇل بېرىپ خوتۇن ئالسەن ۋە يەنە شۇ پۇلنى بېرىپ ئىمان ئالسەن . . . ئەي خالايق ، ئېيتىڭلارچۇ ، زادى خۇدا چوڭمۇ ياكى پۇل ؟

ئەي پۇل ، مانا سەن ئەمدى مېنىڭ قولۇمغىمۇ چۈشتۈڭ . تۇرغان تۇرقۇڭ بىر پارچە رەڭلىك قەغەزدىن باشقا نەرسە ئەمەس .

① بۇ ھېكايە «تۆت كىشىلىك گۇرۇھ» نىڭ مەدەنىيەت مۇستەبىتلىكى يۈرگۈزۈلۈۋاتقان دەۋردە يېزىلغانلىقى ئۈچۈن ئاپتور ئۆز نامىنى يوشۇرۇش مەقسىتىدە ھېكايە ۋەقەلىكىنى تۈركىيە تۇرمۇشىدىن ئېلىنغان قىلىپ ئورۇنلاشتۇرغان ۋە «تۈركىيە يازغۇچىسى نىھات ئەلى» دېگەن مەخپىي نام بىلەن بۇ ھېكايىنى قوليازما ھالىتىدە كىشىلەر ئارىسىغا تارقاتقان .

سەن ئۆزۈڭنىڭ شۇنچە زور قۇۋۋىتىڭنى نەگىمۇ سىغدۇرغانسەن؟
ئېسىڭدىمۇ، سەن تېخى يېقىندىلا ئۆز قۇدرىتىڭ بىلەن بىر
مۇھەببەتنى ۋەيران قىلغان ئەمەسمىدىڭ؟ مەن بۇ ۋەقەنى ئاڭلاپ
چەكسىز ئەجەبلەندىم. دېمەك، جاھاندا مۇھەببەتتىنمۇ كۈچلۈكرەك
نەرسىلەر مەۋجۇت ئىكەن - دە! ھۆرمەتلىك بۇرادەرلەر، قۇلاق
سېلىڭلارچۇ، بۇ بىر ھېكايە بولىدىغان ئوخشايدۇ.

* * *

گۈزەل كېچىلەر، ئەنقەرەنىڭ ئايدىڭ كېچىلىرى. بۇ كېچىلەر
قانچىلىگەن شېرىن ئارزۇ، قانچىلىگەن يالقۇنلۇق لىرىكىلارنىڭ
يارانقۇچىسى - ھە! ياز كېچىلىرىنىڭ كۈمۈش نۇرى تۆكۈلگەن
ئەنقەرەنىڭ خىلۋەت باغچىلىرى ئۆزىنىڭ ھەربىر غۇنچىسى، ھەربىر
يوپۇرمىقىغا قانچىلىگەن ياشلارنىڭ ئىسسىق نەپەسلىرىنى
سىڭدۈرگەندۇ، ياپپىشىل چىمەنزارلار ئارىسىدا نازۇك شىلىدىرلاپ
ئېقىۋاتقان سۈزۈك سۇلار قانچىلىگەن يىگىت - قىزلارنىڭ ئاستا
پىچىرلاشلىرىنى ئاڭلىغاندۇ.

— ئېيتقىنا، سەن مېنى چىن قەلبىڭدىن ياخشى
كۆرەمسەن؟ — دەپ سورىدى مەستۈرە.

ئۇلار ئىككىسى بۈككىدە ئۆسۈپ كەتكەن پاكار دەرەخلەرنىڭ
قويۇق شاخلىرى ئاستىدا يوشۇرۇنغان ئۇزۇن ئورۇندۇقتا
ئولتۇراتتى. مەستۈرە ئۆزىنىڭ بىرىنچى قېتىملىق بولمىغان بۇ
سوئالغا ئەنۋەرنىڭ قانداق جاۋاب قايتۇرىدىغانلىقىنى ياخشى
بىلىمىمۇ، كۆڭۈل خاتىرىسىگە ئاللىقاچان يېزىلىپ بولغان شۇ
جاۋابنى كۈتۈپ بىلىنەر - بىلىنمەس تەبەسسۇم بىلەن بېشىنى تۆۋەن
سېلىپ ئولتۇردى. يىگىتنىڭ قوللىرى ئىختىيارسىز تۈردە
مەستۈرەنىڭ مۈرىلىرىنى چىڭ قىسقان ھالدا ئۇنى ئۆزىگە تارتتى.
ئاھ ئەنقەرەنىڭ گۈزەل كېچىسى! قەيەردىندۇر يىراقتىن مۇڭلۇق
ناخشا ئاۋازى ئاڭلىنىپ تۇراتتى. ئاسماننىڭ پايانسىز كۆك

شايسىگە چېچىلغان مەرۋايىتتەك يۇلتۇزلارنىڭ ۋە گۈزەللىكنىڭ قىبلىگاھى بولغان تولۇن ئاينىڭ يورۇقىدا مەستۈرنىڭ بىلەكلىرى ئاقىرىپ تۇراتتى . ئەنۋەر قىزنىڭ يۇمران كۆكىنى ئۆزىنىڭ يۈرىكىگە شۇنچە يېقىن جايدا سەزگەندە ، بىر مىنۇتچە سۆزلەش ئىقتىدارىنى يوقىتىپ قويدى . شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ ئالەمدىكى ئەڭ تاتلىق سۆزلەرنى يىغىشقا تىرىشىپ ھاياجانلىق پىچىرلاش بىلەن سۆيۈملۈك قىزنىڭ مەڭزىنى كۆيدۈرۈشكە باشلىدى :

— سېنى قانچىلىك ياخشى كۆرىدىغانلىقىمنى ئىپادىلەشكە تىلىم ئاجىزلىق قىلىدۇ . لېكىن ، ھېچقانداق يىگىت ھېچقانداق قىزنى مەن سېنى سۆيگەندەك سۆيىمگەنلىكىگە ئىشىنىمەن . بىز ھازىرقى زاماننىڭ لەيلى - مەجنۇنلىرى .

مەستۈرنىڭ كۆزلىرىدە كۈلۈمسىرەش ئۇچقۇنلىرى چاقىناپ كەتتى .

— لەيلى بىلەن مەجنۇنمۇ بىزگە يەتمەسمىكىن دەيمەن ، — دېدى ئۇ ئۆزىنىڭ بويسۇندۇرغۇچى يېقىملىق ئاۋازى بىلەن . شۇ تەقلىدە قانچە ۋاقىت ئۆتكەنلىكى ئۇلارنىڭ يادىدىن كەچسۇنمۇ ! قىزغىن تىلەكلەرنىڭ ئىزھار قىلىنىشى ، ئوتلۇق ۋەدىلەر ۋە ھەرخىل ئۇششاق گەپلەرنىڭ داۋامى ئۈزۈلمەيتتى . مەستۈرە ئەنۋەرنىڭ كۆكرىكىگە يۆلىنىپ ئولتۇرۇۋالدى .

— توغلاۋاتامسەن ؟ — دەپ سورىدى ئەنۋەر ئۇنىڭ يۈزىگە ئېڭىشىپ .

مەستۈرە كۈلۈپ قويدى ۋە «ھەئە» دېگەننى بىلدۈرۈپ بېشىنى ئىرغىتىپ قويدى . ئەنۋەر ئۆزىنىڭ يېنىك يازلىق كاستۇمىنى ئۇنىڭغا يېپىنچاقلىتىپ قويدى .

— ئۆيىگە قايىنقۇڭ كېلەمدۇ ؟ — دەپ يەنە سورىدى ئۇ .

مەستۈرە يەنە كۈلۈپ قويدى ۋە «ياق» دېگەننى قىلىپ بېشىنى چايقىدى .

ئەتراپتا ھۆكۈم سۈرۈۋاتقان جىمجىتلىقتا پەقەت ئاندا - ساندا كوكاتلار ئارىسىدىكى شىلدىرلىغان تاۋۇشلارلا قۇلاققا كىرىپ

قاتتى . بارچە كائىنات خۇددى بۇلار ئىككىسى ئۈچۈن خاتىرجەم شارائىت يارىتىپ بېرىۋاتقاندا تۇيۇلاتتى .

ئەنۋەرنىڭ ئاتىسى ئەنقەرەدىكى ھۆكۈمەت مەھكىمىلىرىنىڭ بىرىدە مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتەيتتى . مەستۈرنىڭ ئاتىسى باشقا بىر مەھكىمدە ئادەتتىكى خىزمەتچى ئىدى . ئىككى ياشنىڭ ئۆزلىرى بولسا ، ئوتتۇرا مەكتەپتىن باشلاپ تاكى ئۇلار ھازىر ئوقۇۋاتقان ئالىي مەكتەپكىچە ساۋاقداش بولۇپ كەلمەكتە ئىدى . ئەنۋەر يۆتىلىپ قويۇپ تۇيۇقسىزدىن گەپنى باشقا تەرەپكە بۇرىدى .

— بەزىدە كاللامغا مۇنداق بىر خىيال كىرىپ قالىدۇ . مۇبادا مەن بىر يوقسۇل ئادەم بولغان بولسام ياكى تەقدىر مېنى تاسادىپتىن يامان كۈنلەرگە گىرىپتار قىلىپ قويغان بولسا . . . سەن شۇ چاغدا قانداق قىلاتتىڭىن . . .

بۇ گەپلەرنى ئاڭلىغان مەستۈرە بېشىنى شۇنداق كەسكىنلىك بىلەن كۆتۈردىكى ، ئۇنىڭ كۆزلىرى شۇنداق چاقناپ كەتتىكى ، ئەنۋەر ئويلاشماي سۆزلەپ قويغىنىغا پۇشايما يەپ قالدى .

— سەن مېنى شۇنچە ۋىجدانسىز دەپ ئويلايمەن؟ — قىزنىڭ جاراڭلىق ئاۋازىدىن نارازىلىق ئارىلاش رەنجىش ئالامىتى ئەكس ئېتىپ تۇراتتى ، — مەن سېنىڭ داداڭنىڭ مەنسىپىگە قاراپ سەن بىلەن يۈرۈپتىمەن . دە ، ماڭا قارىغىنا ، مەن ئۆزۈمنى پۇلغا ساتىدىغان قىزمۇ ؟ سەن مېنى مۇنچىلىك پەس چاغلىما . ئاھ ، قانداق قىلسام مېنىڭ كۆڭلۈمنى چۈشىنىرسەن !

ئەنۋەر ئۆزىنى ئوڭايسىز ئەھۋالدا ھېس قىلدى ۋە :
— بولدى ، بولدى ، خاپا بولما . . . مەن بۇنى مۇنداقلا دەپ قويغانىدىم . . . — دېدى ئۇ بەجايىكى گۇناھ ئۆتكۈزۈپ قويغان كىچىك بالىدەك دۇدۇقلاپ .

لېكىن ، مەستۈرە بولدى قىلمىدى .
— ئەنۋەر ، سەن كېيىنچە بەربىر مېنى چۈشىنىسەن . شۇ

چاغدا مۇشۇ ئىشەنمەسلىكنىڭ ئۈچۈن خىجىل بولۇپ قالارسەن .
سەن دېگەندەك يامان كۈنلەر راستتىنلا كەلسىدى ، شۇ چاغدا
بىلەتتىڭ مېنى .

گەپنىڭ ئايغى چۈشمەستىنلا تەسرلەنگەن يىگىت
مەستۈرەنىڭ جىنەستە لەۋلىرىگە ئىشتىياق بىلەن لەۋلىرىنى
باستى .

يولدا كېتىۋېتىپ ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ كەلگۈسى تۇرمۇشى
توغرىسىدا قىزغىن پاراڭغا چۈشۈپ كەتتى . ئەنۋەر مەستۈرەنى
ئۆيىگىچە ئۈزىتىپ كەلدى . مەستۈرەنىڭ گەۋدىسى دەرۋازا كەينىدە
غايىب بولغاندىن كېيىنمۇ ئەنۋەر يەنە بىر ھازاغىچە ئۇنىڭ
ئارقىسىدىن قاراپ تۇردى . «كىشىلەر ئارىسىدىن مۇنداق
بىر قىزنى ئىزدەپ تېپىش ئاسان ئەمەس ، — دەپ ئويلىدى
ئەنۋەر ، — ئۇ مېنىڭ ھايات يولۇمدىكى ئۆمۈرلۈك يولدىشىم
بولۇپ قالدۇ .»

2

قولۇمدا بىر بولاق پۇل . بۇنىڭغا قاراپ بىر ئەسناغىچە
ئويلىنىپ تۇردۇم - دە ، كېيىن مېيىقىمدا كۈلۈپ قويدۇم . ياق ،
بۇ بىر بولاق قەغەزنىڭ قانداقتۇر ئەپسانىۋى يوشۇرۇن سىرىغا
ئىشەنگۈم كەلمىدى . شۇ مەھەلدە مەن قولۇمدىكى رەڭلىك
قەغەزلەرنىڭ ھەربىرىگە ئايرىم - ئايرىم مۇنداق دېمەكچى ئىدىم :
«ئەي پۇل ، سېنىڭ ئېزىتقۇلۇق ھۈنرىڭ چەكلىك ، ئەمما
مۇھەببەتنىڭ ئۇلۇغلىقى چەكسىزدۇر . ئەنۋەر بىلەن مەستۈرەنى
كۆردۈڭمۇ ؟ سەن ئۇلارنى ئۆزۈڭگە جەلپ قىلىپ يولدىن
ئازدۇرالمىسەن .» مەن بۇ گەپلەرنى دېمەكچى ئىدىم ، بىراق
دېمىدىم ، چۈنكى ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەي بۇنداق پىكىرنىڭ
تەرەپدارى بولۇش گۈدەكلىك ياكى ساددىلىق بولۇپ قالماسمىكىن
دېگەن مەسىلە ئۈستىدە ئويلىنىپ قالدىم .

مەن ياز پەسلىنىڭ كەچكى سەيلىسىنى تولىمۇ ياخشى كۆرىمەن . شۇڭا ، بۇ قېتىم ئاتاين ئاپتوبۇسقا چۈشمەستىن كوچا بويلاپ پىيادە ماڭدىم . ئىسسىق ياز كۈنى ئاستا - ئاستا رەڭگىنى ئۆزگەرتىپ يېڭى تۈس ئالماقتا ئىدى ، ئۇياتچان قىزدەك قىزىرىپ كەتكەن قۇياش يۈزىنىڭ يېرىمىنى تاغنىڭ كەينىگە يوشۇرۇۋالغان بولۇپ ، پەلەكنىڭ غەربىي قىسمىغا بىر غۇلاچ كەڭلىكتە قىزىل نۇر چېچىلدى . ھاۋا سالقىن ھەم راھەتتە خىش . ئادەم قانچە ماڭسا شۇنچە ماڭغۇسى كېلىدۇ . بۇنداق سائەتلەردە روھىڭ شۇنچە كۆتۈرەڭگۈ بولىدۇكى ، ھاياتلىق دۇنياسىدىكى بارلىق غەم - قايغۇلار نەلەرگە يوقالغانلىقىنى ئۆزۈڭمۇ بىلمەي قالسىن . ھەتتا ئالدىڭغا ئۇچرىغان ھەربىر يولۇچى سېنىڭ ئەڭ مېھرىبان ئادىمىڭدەك تۇيۇلىدۇ . ئاھ ، نەقەدەر ياخشى ! ھەممىسى پاك دىل ، ھەممىسى مېھرىبان . ئەنە ئاۋۇ تۆت - بەش ياشلاردىكى ئوغلىنى يېتىلەپ كېتىۋاتقان سېمىز خانىمۇ ، مېنىڭ ئۇدۇلۇمغا كېلىۋاتقان بۇ ياشانغان ئەپەندىمۇ ، ئاۋۇ ياش يىگىتمۇ . . . توختا ، بۇ ئەنۋەرغۇ . ئەنۋەر يولنىڭ چېتىدە ئىتتىك قەدەملەر بىلەن كېتىپ باراتتى . ئۇنىڭ چىرايىدىن ھېچقانداق شادلىق ئالامىتى كۆرۈنمەيتتى . بۇ ھالەت ماڭا ياقىمىدى . يېقىندا ئۇنىڭ شۇنداق ياخشى قىز بىلەن تويى بولىدۇغۇ . مەيلى كۈلمىسۇن ، ھېچبولمىغاندا قاپقىنى تۈرمەي ماڭسىچۇ .

مەن ئۇنىڭ ئالدىغا كەلگەندە ، ئۇ مەن بىلەن خۇشياقمايلا سالاملاشتى . ئېھتىمال ، مەن ئۇنىڭ قانداقتۇر مۇھىم خىيالىنى بۆلۈۋەتكەن بولسام كېرەك . بىللە ماڭدۇق . بىر - ئىككى ئېغىز تىنچ - ئامانلىق سوئال - جاۋابلىرىدىن كېيىن ئەنۋەر سۆزگە كىرىشتى . ئۇ ماڭا ئۆز ئاتىسىنىڭ ھۆكۈمەتكە گۇمانلىق ئۇنسۇرلار قاتارىدا بۈگۈن ئەتكەن نازارەت ئاستىغا ئېلىنغانلىقىنى ئېيتىپ

بەردى . تۈرلۈك ماللار ماگىزىنىنىڭ دوقمۇشىدىن ئەگىلىشتە
ئەنۋەر توختىدى .

— مەن بۇ يەردە كۈتۈشۈم كېرەك ، — دېدى ئۇ ماڭا
قاراپ ، — مەستۈرەگە تېلېفون ئارقىلىق خەۋەر قىلغانىدىم . ئۇ
مۇشۇ يەرگە كەلمەكچى .

ئاندىن ئۇ سائىتىگە قاراپ قويدى - دە ، «كېلىدىغان ۋاقىتمۇ
بولدى» دەپ قويدى . دەرۋەقە ، كىشىلەر توپى ئارىسىدا ئۇنى
كۆرۈپ قالدىم . ئۇ بىز بىلەن ھەر دائىمقىدەك كۈلۈپ تۇرۇپ
كۆرۈشتى . مەستۈرەنىڭ ئۈچىسىدىكى ياۋروپانىڭ ئەڭ يېڭى
مودىسى بويىچە تىكىلگەن ئاچ كۆك رەڭلىك يەڭسىز كۆڭلىكى
ئۇنىڭ ئاپئاق يۈزىگە ۋە تولۇققىنا كەلگەن بەدىنىگە زەپمۇ
ياراشقانىدى . ئەنۋەر گەپنى ئەگىتمەيلا ئۇنىڭغا ئۆز ئاتىسى مۇپتىلا
بولغان بەختسىزلىكىنى بايان قىلدى .

— ئەھۋالدىن قارىغاندا ، — دېدى ئۇ ، — بىزنى ئائىلىمىز
بىلەن بىرلىكتە پايتەختتىن يىراق بىرەر كەنتكە ياكى چەت
ناھىيىگە سۈرگۈن قىلىشى مۇمكىن .

ئارىدا قۇلايسىز جىمجىتلىق پەيدا بولدى . مەستۈرەنىڭ
رۇخسارى سۆرۈنلەشتى . مەن نېمە دېيىشىمنى بىلمەي تۇرۇپ
قالدىم . ئەنۋەر مەستۈرەنىڭ كۆزلىرىگە سىنچىلاپ قارىدى .
— ئەمدى سەن قانداق قىلسەن ؟

مەن تەسىرلىك بىر مەنزىرىنىڭ گۇۋاھچىسى بولۇشقا
تەييارلاندىم . مانا ھازىر مەستۈرە «ئېغىر كۈنلەردە سېنى يالغۇز
تاشلىمايمەن ، سەن قەيەردە بولساڭ مەنمۇ شۇ يەردە بولىمەن»
دەيدۇ دەپ ئويلىدىم . شۇنىڭ ئۈچۈنمۇ مەستۈرەنىڭ :

— مەن ئەنقەرەدە قالسىمەن ، ھېيت - بايراملاردا سېنى يوقلاپ
چىقىپ تۇرارمەن ، — دېگەن سۆزلىرىنى ئاڭلىغاندا ئۆز
قۇلاقلىرىمغا ئىشەنمەي قالدىم .

بىردەملىك سۈكۈتتىن كېيىن مەستۈرەنىڭ چۈشكۈنلەشكەن

ئاۋازى ئارانلا ئاڭلاندى :

— داداڭنىڭ مائاشىنى تۆۋەنلەتمىگەندۇ ؟

مائاش ، پۇل . . . بۇ پۇل ئەمدى ئۆزىنىڭ ھوقوقىدىن دېرەك بېرىۋاتقانلىقىنى چۈشەندىم . مەن جېنىمغا تەگكەن «پۇل» ئاتالغۇسىنى بۇ بىر جۈپ پەزىلەتلىك ياشلارنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن ئالدىراش خوشلىشىپ كېتىپ قالدۇم . ئەنۋەرنىڭ ئاتىسىنىڭ مائاشى توغرىلۇق نېمە دېگەنلىكىنىمۇ ئاڭلىدىم ، ئۇلارنىڭ ئوتتۇرىسىدا يەنە قانداق سۆھبەت بولغانلىقىنىمۇ بىلمەيمەن . مەن پەقەت شۇنى تەسەۋۋۇر قىلدىمكى ، خۇددى شەھەرنى ھۆكۈمرانلىق بىلەن ئوراشقا باشلىغان كېچىلىك قاراڭغۇغا ئوخشاش ئەنۋەر بىلەن مەستۈرنىڭ كۆڭۈللىرىمۇ خىرەلىشىشكە باشلىغاندۇ .

مەيلى قانداقلا بولمىسۇن ئۇلار ئاخىر تۇرمۇش قۇردى . ئەنۋەرلەر سۈرگۈنگە ھەيدەلمىدى ، ئاتىسىنىڭ مائاشىمۇ ئۆز پېتىچە قالدى . ئەنۋەر ئۆزى ئوقۇشنى تاشلاپ يەرلىك زاۋۇتلارنىڭ بىرىگە ئىشقا ئورۇنلاشتى . بارا - بارا مەن ئۇلارنى ئۇنتۇشقا باشلىدىم . تىلغا ئالغۇدەك بىرەر يېڭىلىقمۇ يۈز بەرمىدى . ئاڭلىشىمچە ، ئۇلار ئادەتتىكى ئەر - خوتۇنلۇق مۇناسىۋىتىنى ساقلاپ ئۆتۈۋېتىپتۇ .

3

قولۇمدىكى بىر بولاق پۇلغا كۆزۈمنىڭ قىرىدا قاراپ قويۇپ ھېچنېمە دېمىدىم . ئۇنداق دېسەممۇ بولمايدۇ ، بۇنداق دېسەممۇ بولمايدۇ . ئۇنداق دەي دېسەم ، مەستۈردە كۆرۈلگەن كىچىككىنە بىر ئۆزگىرىش بار ، بۇنداق دەي دېسەم ، ھەرقانچە ئۆزگىرىش بولسىمۇ ئۇ باشقا بىرىگە ئەمەس يەنىلا ئەنۋەرگە ياتلىق بولدىغۇ . ياق ، ھەر ھالدا مەن ئەمدى پۇلغا چاقچاق قىلالمايمەن ، مۇھەببەت ھەققىدىمۇ چوڭ سۆزلىيەلمەيمەن . قېنى ، كېيىنچە بىر گەپ بولار .